

det Glæde over det ganske Land. Det forekommer mange ret mærkeligt, at en Mands Jord kaldes ufri, medens Jorden paa den anden Side Grøften kaldes fri. Det er sagt her i Tinget i Dag, at det har politisk Betydning at faa dette Skel udjævnet, saaledes at der ikke er nogen Jord, der har et Særstempel paa sig. Jeg kan forsikre det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Octavius Hansen) om, at Tiendeyderne ude paa Landet føle sig ikke lykkelige ved at have denne Byrde. Men man maa undskylde det ærede Medlem, som i dette Tilfælde, ligesom ved forskellige andre Lejligheder, har vist, at han ikke har nogen Forstaaelse eller Kendskab til de Følelser, der røre sig ude omkring i Bondestanden. Jeg mindes godt, for nogle Aar tilbage, da vi her drøftede Spørgsmaalet om, hvorvidt handelnde Skulds udstede Certifikater for visse Varer, naar de solgtes til Landboerne, at det ærede Medlem sagde: Det kan aldrig gaa an, thi medens Købmanden sidder og skriver dette Certifikat, saa sidder Bonden og drikker sig fuld og ligger og vælter i Vejgrøften. Det er den Opfattelse, det ærede Medlem har af Bondestanden. Jeg tillægger derfor ikke det ærede Medlems Udtalelser nogen Betydning, de vise kun Mangel paa Kendskab til, hvad der rører sig ude omkring i Bondestanden. Her have vi i to Aar talt om, hvor meget der skal gives, for at denne Byrde kan blive retfærdig afløst. Nu er Flertallet kommet til et Resultat, og dette Resultat, mener jeg, er et saadant, at det kan forsvares ud over det ganske Land. Jeg er vis paa, at det ogsaa i sin Helhed, i Særdeleshed af alle dem, der bære denne Byrde, vil blive følt som tilfredsstillende. Naar man ser hen til de private Lovforslag, der sidst bleve behandlede her paa Rigsdagen i Halvfemsene og i 1901, da forlangte man den Gang, at Afløsningen skulde foregaa med 24 Gange Tiendens Beløb. Nu derimod fordrer man, at det skal være 25. Men jeg mener, at denne Afløsning med de 25 Gange Tienden er lige saa billig, som den med de 24 var, idet man bør huske paa, at man trækker Skatten fra, og naar den bliver trukken fra, faa Tiendeejerne kun mellem 23 og 24. Den Gang gjorde man Krav paa, at Tiendeyderne skulde svare 16 Gange Tienden, nu er man gaaet op til, at de skulde svare 18 Gange. Man ser altsaa, at det Resultat, man er kommen til her, er fordelagtigt for Statskassen. Hvordan man end vil se paa denne Sag, er jeg vis

paa, at den er saa gennemarbejdet i Løbet af disse 2 Aar, at det Resultat, man er kommen til, vil vise sig at være tilfredsstillende. Jeg ønsker den højtærede Landbrugsminister til Lykke med, at han har naaet at faa Sagen bragt saa vidt frem, at den nu staar ved sin snarlige Afslutning her i dette høje Ting, idet jeg haaber, at vi skulde blive saa mange, at vi ere i Stand til at vedtage Lovforslaget, som det nu foreligger her ved 3die Behandling. Og jeg vil fremdeles ønske og haabe, at den højtærede Minister maa have samme Held til paa Sagens videre Løb at føre den lykkelig igennem, saa at de Forhaabninger, der nu ere vakte ud over Landet, ikke skulle briste. Hermed skal jeg anbefale det høje Ting at stemme for Lovforslaget, som det nu foreligger.

Landbrugsministeren (Ole Hansen):

Det ærede 12te kongevalgte Medlem (Estrup) var atter inde paa at omtale Præstetienden og udtalte, at hvis Renten for Præstetiendens Vedkommende blev nedsat fra 4 til 3 pCt., vilde det være ganske umuligt for Præsterne at klare sig. Men jeg vil dertil sige, at det er jo ingeniunde givet, at de Obligationer, der blive henlagte til Lønning af Præsterne, skulde nedsættes fra 4 til 3 pCt., thi Stiftsøvrigheden paa Præsternes Vegne have jo Ret til at fordrer Kapitalen udbetalt. Det er selvfølgelig en Forudsætning, at ved en Konvertering, eller naar der optages Laan, kan den, hvis den ønsker det, faa hele Kapitalen udbetalt, og saa kan den selv sørge for at bringe Midlerne. Jeg ser derfor ikke, at denne Bestemmelse gør Forslaget umuligt, som det ærede Medlem udtalte. — Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Andersen) sagde, at Indkomstskatten ogsaa bliver udredet af de fattige og de mindre bemidlede. Jeg skal dertil sige, at jeg i mine Udtalelser før slet ikke nævnte Indkomstskatten, jeg nævnte udtrykkeligt før, at det Beløb, der indkommer ved Forhøjelsen af Formueskatten og ved Forhøjelsen af Ejendomsskylden, kan man ganske sikkert gøre Regning paa skal betragtes som Erstatning for det Tab, som Staten faar ved, at den skal yde Tilskud til Afløsningen af Tienden. Og naar det ærede Medlem vilde gøre gældende, at vi desuagtet efter den Afgørelse, der foreligger, ville faa et Underskud, et Tab for Statskassen af 700,000 Kr. aarlig, saa vil jeg dertil bemærke, at det ærede Medlem maa jo ogsaa tage i Betragtning den Fordel, som Staten eventuelt kan faa, dels ved at optage Statslaan